

SAVEZ ZA RADNIČKO DRUŠTVO

SAVEZ za radničko društvo je asocijacija u čijem su sastavu Udruženje akcionara i bivših radnika Srboleka, Udruženja radnika i prijatelja Trudbenika, Udruženje građana za zaštitu ljudskih prava radnika URANAK (bivši radnici Rekorda i Vizahema), Udruženja akcionara IP „Prosveta“ AD Zemun i Učitelj neznalica i njegovi komitei iz Beograda i Ravnopravnost iz Zrenjanina. Ova asocijacija je nastala iz napora da se ponovo okupe učesnici ranijih samoorganizovanih radničkih inicijativa (Kordinacioni odbor radničkih protesta, Unija radnika-akcionara Srbije i druge), radi dogovora oko praktičnih gorućih pitanja, kao što je potreba za pravnom pomoći, i da artikulišu novu radničku politiku u bitno izmenjenom kontekstu – u situaciji u kojoj je antikorupcijska politika došla na vlast, a njeni višegodišnji akteri i najžešći zagovornici, samoorganizovane radničke grupe, završile u stečaju, na ulici, u medijskom mraku i egzistencijalnom beznađu.

Uz saopštenje Saveza za radničko društvo o ishodu Vučićeve antikorupcijske politike u „Jugoremediji“ i „Srboleku“, u ovom broju prenosimo i komentar o predloženim izmenama Zakona o stečaju koji daje advokatkinja Gordana Spasojević, članica našeg pravnog tima za podršku radničkim borbama protiv privatizacije, i najavu predavanja Gorana Cetinića koje organizujemo u petak, o jednom od mogućih pravaca tražanja za odgovorom na beznađe.

Učitelj neznalica i njegovi komitei

Savez za radničko društvo

Pod Vučićevim pokroviteljstvom

SELAKOVIĆ OBNAVLJA NINIJEVO CARSTVO

FIRMA „Union medik“ Milana Selakovića je u sredu 30. aprila za svega 10.000 evra kupila dvadeset „Srbolekovih“ licencnih prava za proizvodnju lekova. Ista firma je od avgusta prošle godine zakupila „Jugoremedije“, čije proizvodne kapacitete eksploatiše za svega 50.000 evra mesečnog najma.

„Jugoremedija“ do 2007, a „Srbolek“ do 2011. godine, bili su deo imperije Jovice Stefanovića – Ninija.

Podsećamo radnike u Srbiji:

- Pod rukovodstvom Verice Barać, Savet za borbu protiv korupcije je septembra 2004. godine dostavio Vladi Srbije izveštaj o „Jugoremediji“, u kom je između ostalog ukazao na tri važne činjenice: da je kupac državnog paketa od 42% akcija „Jugoremedije“ prekršio kupoprodajni ugovor, da se potom nezakonito uknjižio kao većinski vlasnik fabrike, i da taj kupac, imenom Jovica Stefanović, nastupa ispred kapitala skrivenog na kiperskom off-shore računu firme „Demeno trejd“.

- Pošto Vladi ni prstom nije mrdnila na izveštaj Verice Barać, Ninij i njegovi nalagodavci su, nakon „Luk-sola“, „Medele“, i „Mente“, krajem 2005. godine svoje carstvo proširili na još jednog proizvođača lekova, beogradski „Srbolek“.

- Radnici-akcionari „Jugoremedije“ su isključivo svojim zalaganjem, i uz podršku drugih radničkih grupa („Venčac“ iz Arandelovca, „Veterinarski zavod“ iz Zemun-a, „Brogradifilm“, „C-market“...), Saveta za borbu protiv korupcije i lista „Republika“, i uz konstantne prepreke Vlade Srbije i njenih institucija, pred sudovima u Srbiji dokazali prve dve navedena činjenice iz izveštaja Verice Barać, i na osnovu toga se 2007. godine vratili u fabriku kao njeni većinski vlasnici.

- Uprkos konstantnom pritisku koji je institucionalno i putem javnosti pravila Verica Barać, Vlada Srbije i njena Uprava za sprečavanje pranja novca nisu ništa preduzeli kako bi utvrdili pozadinu Ninijevog imperije.

- Radnici-akcionari „Srboleka“ su 2007. godine, podstaknuti pobedom drugova i drugarica u „Jugoremediji“, podneli Komisiji za hartije od vrednosti zahtev da Niniju poništi pravo glasa po osnovu nezakonito stečenih akcija. Komisija je uvažila ovaj zahtev, ali nije pokrenula nikakav postupak za utvrđivanje odgovornosti za nezakonito sticanje akcija, već je samo naložila Niniju da ispravi „grešku“ tako što će akcije prodati, ili dati ponudu za preuzimanje u skladu sa zakonom.

- Radnici-akcionari „Jugoremedije“ su tokom 2007, 2008. i 2009. godine sanirali posledice Ninijevog pljačke, uspešno obnovili proizvodnju i uložili preko 10 miliona evra u modernizaciju fabrike; za to vreme radnici-akcionari „Srboleka“ su sami pokrenuli krivični postupak protiv Ninija koji su državne institucije izbegle.

- Čim je investicija u modernizaciju „Jugoremedije“ završena, država od kraja 2009. godine pokreće sve raspoložive mehanizme, uključujući i zloupotrebu policije i političke pritiske, da fabriku gurne u stečaj.

- Savet za borbu protiv korupcije je 2010. godine svojim izveštajem podržao i borbu radnika-akcionara „Srboleka“. Država je novembra iste godine uhapsila Ninija zbog zloupotreba u poslovanju „Srboleka“. Kontrolu nad fabrikom su preuzeli radnici-akcionari, ali im država nije dozvolila oporavak, već ih je maja sledeće godine gurnula u stečaj. Istovremeno, država cenom lekova i politikom licencnih prava guši razvojni projekat „Jugoremedije“ vredan preko 10 miliona evra i ugrožava

za samoobrazovanje

Riliten

uciteljneznalica.org

drustvena pitanja

650.000 evra.

Kao i Jovica Stefanović – Nini pre deset godine, Milan Selaković je osoba potpuno anonimna u farmaceutske industriji. Vlasnik je nekoliko pekara u Novom Sadu, čije dosadašnje poslovanje ni daje ni približan odgovor na pitanje odakle dolaze sredstva kojima se obnavlja Ninijeva imperija.

Ni istrage Vučićevih specijalnih timova, kao ni promene i predlozi promena propisa koje je

Gordana Spasojević

Ko dobija izmenama Zakona o stečaju?

SVE češće se u medijima pojavljuju informacije, da će Narodna skupština Republike Srbije, odmah nakon konstituisanja, odlučivati o Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o stečaju, koji je promovisao bivši ministar privrede Saša Radulović. Ostaje samo nezvesno, da li će se usvojiti predloženi tekst ili će biti amandmanskih izmena, obzirom na brojne primedbe građana i struke.

Sigurno se svi sećaju izjava ex ministra Saše Radulovića, da stečaj nije kraj već novi početak (Restart) reorganizovanog privrednog društva, koje će početi da radi na zdravim osnovama. Takve izjave su kod velikog broja građana izazvale nevericu i podsmeh, zato što su se lično uverili šta znači stečaj. Identičnu izjavu nedavno je medijima dala i v.d. direktorica Agencije za licenciranje stečajnih upravnika, iako će predloženim izmenama uskoro biti zatvorena i pomenuta Agencija.

Reorganizacija preduzeća u stečaju je naravno dozvoljena i moguća, ali se retko predlaže i usvaja, tako da imovina stečajnog dužnika najčešće završi u oglasima za prodaju koje objavljuju stečajni upravnici. Čini se, da nije teško zaključiti, u čijem je to interesu?

Informacije radi, naš stečajni zakon se menjaio svake četvrtne godine. Za tako česte izmene realno nije bilo potrebe, jer su predložene izmene uglavnom bile kozmetičke. Nikada do sada, a ni sada, nisu predložene prave suštinske izmene Zakona o stečaju, koje bi zaista doprinele brzem i jednostavnijem okončanju stečajnog postupka.

Ako izmene i dopune ostanu u tekstu koji je usvojila Vlada, poslednjeg dana prošle godine, sigurno je da neće biti rešeni najveći problemi u stečaju, kao što su: loš položaj skupštine poverilaca i odbora poverilaca, neadekvatna kontrola suda, samovolja stečajnih upravnika, dužina trajanja stečajnog postupka, usled čega se stečajna masa uglavnom potroši na troškove stečajnog postupka pa nema novca za poverioce, a u stečajnim postupcima koji traju više od dvadeset godina verovatno nema ni poverilaca, itd.

Ne može ostati neprimetno, da se aktuelne izmene i dopune stečajnog zakona bave uglavnom stečajnim upravicima i da dodatno popravljaju njihov statusni položaj.

Šta je novo u Zakonu o stečaju?

Prvim članom izmena svi stečajni upravnici dobijaju status službenih lica, u smislu odredaba Krivičnog zakonika kojima se reguliše položaj službenih lica.

Predlaže se ukidanje Agencije za licenciranje stečajnih upravnika (ALSU), koja je dosada vršila stručni nadzor nad radom stečajnih upravnika.

Predlaže se osnivanje Komore stečajnih upravnika, koja će ubuduće voditi imenik stečajnih upravnika.

Predlaže se da Ministarstvo privrede bliže propisuje uslove i način izbora stečajnog upravnika metodom slučajnog odabira, kada je ukupna imovina stečajnog dužnika veća od 500.000.000 dinara, prema poslednjem finansijskom izveštaju i kada je broj zaposlenih kod

Imenovati TO ratom

njegova vladajuća većina do sada donela, i dalje ne omogućavaju da se utvrdi poreklo kapitala „Demeno trejda“, Jovica Stefanovića, Milana Selakovića, niti nekog sledećeg koji će doći kada neka nova antikorupcijska stihija počisti Selakovićevo imperiju.

Da li se suočavamo sa novim procesom prvobitne akumulacije kapitala, ovog puta SNS-ove, kroz izgradnju novih tajkuna, ovaj put Milana Selakovića? ○

8. maja 2014. godine

stečajnog dužnika veći od pedeset na dan podnošenja predloga za pokretanje stečajnog postupka.

Predloženo je da stečajni poverioci čija potraživanja čine više od 60% stečajnih potraživanja,isključujući potraživanja povezanih lica, mogu da predlože stečajnom sudiji imenovanje nekog stečajnog upravnika, koga je stečajni sud obavezan da imenuje.

Predlaže se uvođenje nove institucije „Organizacije za nadzor stečajnih upravnika“ koja će biti ustanovljena posebnim zakonom. Organizacija će biti ovlašćena da vrši poslove nadzora i ekonomske opravdanosti postupanja stečajnih upravnika, ekonomske opravdanosti i izvodljivosti plana reorganizacije, izveštavanja i praćenja stečajnih postupaka.

Organizacija za nadzor će zastupati sve poverioce u javnoj svojini, moći će da podnosi plan reorganizacije, odnosno unapred pripremljeni plan reorganizacije za stečajne dužnike u većinskoj javnoj ili društvenoj svojini.

Na taj način nameće se kontrola sudskog postupka od strane Organizacije za nadzor stečajnih upravnika, dok će stečajni sudija postati puki izvršilac tuđih odluka, čime se grubo remeti odnos subordinacije u sudskom postupku. Osim toga, poslovi nadzora, praćenja i izveštavanja o stečajnim postupcima, svakako će znatno opteretiti stečajnu masu.

Predloženim izmenama je propisano postojanje asistenata stečajnog upravnika, koji će se osposobljavati za zvanje stečajnog upravnika u kancelariji stečajnog upravnika.

Stečajni upravnik će moći da prijavi tri asistenta, što će dodatno uvećati stečajne troškove. Kancelarija stečajnog upravnika imaće status preduzetnika ili privrednog društva.

Predložene su izmene uslova za sticanje licence za obavljanje poslova stečajnog upravnika.

Predlaže se da Komora stečajnih upravnika, kao strukovno udruženje, vodi imenik stečajnih upravnika. Komora stečajnih upravnika reguliše se sa čak 19. novih članova, iako se ove odredbe ne tiču stečaja.

Stečajni upravnik je najvažniji organ stečaja, sa širokim nadležnostima i velikom samostalnošću u upravljanju stečajnim dužnikom i unovčavanju imovine. Poverioci i njihove institucije, Skupština poverilaca i Odbor poverilaca, nemaju stvarnu kontrolu nad radom stečajnog upravnika, niti mogućnost da spreče sprovođenje njegovih odluka koje smatraju štetnim – recimo da spreče unovčenje imovine po ceni nižoj od realne, čime se direktno ugrožava mogućnost naplate njihovih potraživanja. Ako, na primer, stečajni upravnik rasprodaje imovinu dužnika u bescejanje, za onoliko novca koliko je dovoljno za naknade i troškove njemu i njegovim saradnicima, radnici-poverioci koji očekuju isplatu duga za zarade i doprinose mogu samo da gledaju kako se stečajna masa topi, da pišu prigovore koji, čak i da se usvoje, neće vratiti nazad ono što je prodato bud-zašto, i da se nadaju da će ostati novca makar za minimalce i povezivanje

staža. Bagatelnim unovčavanjem imovine nanosi se šteta ne samo bivšim radnicima i drugim poveriocima dužnika, nego i svim građanima – ne samo zato što su država i javna preduzeća često veliki poverioci, već pre svega zato što ne postoji nikakva kontrola porekla kapitala kojim se kupuje imovina iz stečajne mase, pa stečaj (p)ostaje još jedna mogućnost za učvršćivanje (više) partijskih tajkuna, to jest za utemeljenje višepartijskog sistema ne na političko-građanskim osnovama, već na ekonomskoj moći. I postojeći zakon, i predložene izmene omogućavaju da stečajni upravnik bude izvršilac ove politike, a ne politike poverilaca utvrđene na njihovim organima, Odboru i Skupštini.

Građani Srbije mogu predlađaću da postave pitanje zašto nisu izmenjene odredbe na koje je ukazivao Visoki savet sudstva, Vrhovni kasacioni sud i Privredni apelacioni sud?

Visoki savet sudstva je pre predloženih izmena, Ministarstvu pravde i državne uprave predložio:

- izmenu Zakona o ministarstvima i to člana 4. stav 2 i člana 10. stav 1. tako što bi Ministarstvo pravde i državne uprave preuzelo uređenje stečajne materije;

- izmenu člana 22. Zakona o stečaju, a s tim u vezi i ovlašćenja Agencije za licenciranje stečajnih upravnika, tako što bi kontrolu nad radom stečaja Centra za stečaj pri Agenciji za privatizaciju vršio sud, a ne ta Agencija;

- izmenu postupka i načina unovčenja imovine stečajnog dužnika, propisanog iz čl. 131. - 137. Zakona o stečaju, razrađenom u Nacionalnom standardu broj 5, koji je objavljen u Pravilniku o utvrđivanju nacionalnih standarda za upravljanje stečajnom masom, ograničenjem broja prodaja koja se mogu provoditi u postupku stečaja.

Razlog za predložene izmene bio je Centar za stečaj pri Agenciji za privatizaciju, koji u potpunosti izmakao sudskoj kontroli.

Iako je stečajni postupak sudski postupak, stečajni upravnici su uglavnom bili nezavisni od sudske vlasti, naročito stečajni upravnici pod ingerencijom Centra za stečaj pri Agenciji za privatizaciju. Postoji opravdana bojazan da se ništa neće promeniti ni zakonskim ustanovljenjem Organizacije za nadzor.

Ne predlaže se izmena Pravilnika o utvrđivanju nacionalnih standarda za upravljanje stečajnom masom, koji je doneo 2010. godine, Ministar ekonomije i regionalnog razvoja, Mladen Dinkić, na osnovu člana 27. stav 9. Zakona o stečaju ("Službeni glasnik RS", broj 104/09), na predlog Agencije za licenciranje stečajnih upravnika. Nacionalni standard broj 5. reguliše način i postupak unovčenja stečajnog dužnika.

Na osnovu Nacionalnog standarda broj 5. rasprodaje se imovina stečajnog dužnika, na sledeći način:

Kod prodaje javnim nadmetanjem početna cena iznosi 50% od procenjene vrednosti predmeta prodaje. Ako prodaja na prvom javnom nadmetanju bude neuspešna, stečajni upravnik može, bez saglasnosti odbora poverilaca i da proda imovinu na ponovljenom javnom nadmetanju ili na neki drugi zakonom propisani način.

Početnu cenu ponovljenog javnog nadmetanja određuje stečajni upravnik i ona ne može biti niža od iznosa depozita (20% od procenjene vrednosti).

Kod prodaje javnim prikupljanjem ponuda stečajni upravnik je dužan da prihvati najvišu dostavljenu ponudu, ukoliko je ista iznad 50% od procenjene vrednosti predmeta prodaje. Ako najviša dostavljena ponuda iznosi manje od 50% od procenjene vrednosti predmeta prodaje, stečajni upravnik je dužan da pre prihvatanja takve ponude dobije saglasnost odbora poverilaca.

Ako u roku određenom u oglasu za javno prikup-

ljanje ponuda nije dostavljena nijedna valjana ponuda ili ako najviša dostavljena ponuda sadrži cenu manju od 50% od procenjene vrednosti, stečajni upravnik može predmetnu imovinu da proda na neki drugi zakonom predviđen način.

Kod prodaje imovine neposrednom pogodbom odbora poverilaca daje saglasnost na: na minimalnu cenu koju predlaže stečajni upravnik, ako je iznos minimalne cene niži od 50% od procenjene vrednosti prodaje i na konkretnu ponudu dostavljenu od strane potencijalnog kupca, ukoliko je ta ponuda niža od 50% od procenjene vrednosti prodaje.

Vrhovni kasacioni sud je još pre dve godine uvideo kao negativnu pojavu neprimerene nagrade i naknade troškova za rad stečajnog upravnika, odmeravane od strane stečajnih sudova, koje su znatno umanjivale deobnu masu.

U cilju otklanjanja ponenutih nelogičnosti i neumerenosti, napisan je za potrebe Opšte sednice Vrhovnog kasacionog suda referat: "Stečaj, dužina i trajanje stečajnog postupka i troškovi stečajnog postupka". Referat je izložen na Opštoj sednici – sednici svih sudija Vrhovnog kasacionog suda, održanoj dana 27. marta 2012. godine, koji je u celosti prihvaćen sa predloženim zaključkom.

Opšta sednica Vrhovnog kasacionog suda je utvrdila da bi trebalo izvršiti izmene i dopune:

- Pravilnika na osnovu kojih se isplaćuju nagrade i naknade na teret stečajne mase, odmeravanjem naniže tih nagrada i naknada,

- Odredbi Zakona o stečaju, koje se odnose na imenovanje i razrešenje Agencije za privatizaciju - Centra za stečaj za stečajnog upravnika iz člana 22. st.1 i 2. Zakona o stečaju i drugih zakonskih određenja koja otežavaju zaključivanje postupka stečaja i

- Zakona o Agenciji za licenciranje stečajnih upravnika.

Istovremeno je predloženo, da Visoki savet sudstva, na osnovu teksta referata i usvojenog zaključka, pokrene inicijativu za izmene i dopune Zakona o stečaju i Pravilnika na osnovu kojih se isplaćuju i odmeravaju nagrade i naknade iz stečajne mase.

Sudije Privrednog apelacionog suda takođe su sačinili primedbe na izmene i dopune, na 21. strani pisanog teksta.

I pored navedenog, nije predložena nikakva izmena odredaba o nagradama za rad i naknadama troškova stečajnog upravnika! Jedina predložena izmena je da se nagrada i naknada stvarami troškova isplaćuje na račun preduzetnika ili kancelarije stečajnog upravnika, kod koje se stečajni upravnik vodi kao zaposleni.

Iako se stečajni postupak otvara zbog trajnije nesposobnosti plaćanja i prezaduženosti stečajnog dužnika, sa ciljem najpovoljnijeg kolektivnog namirenja stečajnih poverilaca, ostvarivanjem najveće moguće vrednosti stečajnog dužnika, odnosno njegove imovine, ovakav zakonski koncept je privatne džepove pojedinka stavio iznad javnog interesa i interesa poverilaca stečajnog dužnika, a stečaj je postao način zarade i vid delatnosti.

Razmislite sami da li će predložene izmene i dopune Zakona o stečaju doneti bilo šta novo povericima koji u agoniji godinama čekaju isplatu svih potraživanja, dok se bogate stečajni upravnici i oni koji su im takav položaj omogućili.

Razmislite koliko korupcije može da generiše svaki stečajni postupak.

Razmislite ko je i zašto osmislio ovakav zakonski koncept. ○

9. maj 2014.

Učitelj neznalica i njegovi komiteti

Resavska 21, Beograd

Šta je etičko u etičkoj banci?

Učitelj Neznalica i njegovi komiteti pozivaju vas na predavanje Gorana Cetinića

Šta je etičko u etičkoj banci?

Bankarski sistem kakav je postojao u socijalističkoj Jugoslaviji, uz sve svoje nedostatke, bio je ustrojen i uspešniji je funkcionisao u interesu razvoja privrede i društva, od današnjih privatnih banaka okrenutih isključivo maksimalizaciji profita. Propisi koji regulišu osnivanje i rad banaka u Srbiji ne dozvoljavaju bilo kakvu alternativu postojećem sistemu. Jedna od alternativa koje se uspešno razvijaju u kapitalističkim zemljama su etičke banke.

Pokret etičkih banaka pokrenut je u državama za-

NED National Endowment for Democracy Supporting freedom around the world

FONDACIJA ZA OTVORNO DRUŠTVO - OPEN SOCIETY FOUNDATION

UČITELJ NEZNALICA I NJEGOVI KOMITETI

Imenovati TO ratom

CZKD

OBDRANI FILOZOFSKI

OBDRANI FILOZOFSKI

OBDRANI FILOZOFSKI

OBDRANI FILOZOFSKI

OBDRANI FILOZOFSKI

Projekat finansira Evropska unija kroz Evropski instrument za demokratiju i ljudska prava.

Sadržaj ovog štampanog materijala je isključivo odgovornost CZKDa i ni pod kojim okolnostima se ne može smatrati da odražava stav Evropske unije.

Izdavač:

Učitelj neznalica i njegovi komiteti

Imenovati TO ratom

Urednik:

Ivan Zlatić

Dizajn i prelom:

Matija Medenica